

การใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร
ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี
The Utilization of Managerial Accounting Tools of
Small and Medium Enterprises in Pathumthani Province

วิชุดา นาคเลื่อน¹, พินิจ แก้วเกษตรกรณ²
WICHUTA NAKTHUAN¹, PHINIT KEAWKASETKON²

¹สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Email: wichuta.na@northbkk.ac.th

²สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Email: phinit.ke@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ :

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารและเปรียบเทียบการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี ในด้านการวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของกิจการ ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 กิจการ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t – Test, F – test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe’s Method)

ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานีให้ความสำคัญต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารพบว่า ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ประเภทกิจการ ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ และจำนวนพนักงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : บัญชีบริหาร ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT:

The objectives of this research were to study the utilization of managerial accounting tools and compare the utilization of managerial accounting tools of small and medium enterprises in Pathumthani which were related to the management processes in planning, directing, controlling, and decision making. The management processes were classified by characteristics types and business types. The sampling groups were 394 small and medium enterprises which were collected by simple random sampling. The questionnaires were send to the sampling group. The collected data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's method for testing the difference in pairs.

The results of the research were that small and medium enterprises the desirable opinions in utilization managerial accounting tools were overall at high level. The results of each management processes were planning process at the highest level, and the other management processes at high level. The testing the difference in pairs indicated that the desirable opinions of the sampling groups whose difference in educations, work experiences, types of business, period of operations, and number of employee were statistically significant difference at 0.05 level in the desirable opinions of the utilization of managerial accounting tools.

Keywords: Managerial Accounting, Small and Medium Enterprises

บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการขยายตัวเป็นจำนวนมากในทุกๆ ปี เนื่องจากเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และเป็นแหล่งการจ้างงานและพัฒนาทักษะประสบการณ์ ซึ่งในภาคการผลิตนั้นมีความคล่องตัวในการจัดการมากกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาภาคการผลิตจึงเป็นการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมในระดับพื้นฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำหรับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจำนวนที่สูงขึ้นจากในอดีต แต่จากสถานการณ์ปัจจุบันที่ราคาน้ำมันมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องประกอบกับการปรับราคาเพิ่มขึ้นของค่าไฟฟ้าและค่าพลังงานอื่นๆ นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม SMEs จึงทำให้มีต้นทุนในการผลิตการดำเนินงานและการประกอบการในภาพรวมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่จะต้องเร่งปรับตัวเนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ส่งผลทำให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานลดลงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมจะอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลกระทบดังกล่าวทำให้ SMEs ภาคการผลิตต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กรและรูปแบบในการบริหาร ตลอดจนกลยุทธ์ในการดำเนินกิจการเพื่อให้กิจการสามารถอยู่รอดและเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการดำเนินกิจการในอนาคตได้ สำหรับการประกอบธุรกิจ SMEs ให้ประสบความสำเร็จนั้นการมีระบบข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนตัดสินใจและควบคุมการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ส่งผลให้ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำพาธุรกิจไปสู่

เป้าหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องมีข้อมูลที่ทำให้ผู้บริหารทราบถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานตลอดจนปัจจัยการเงินอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกิจการ ทั้งนี้วิธีการและรูปแบบของข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่นำเสนอไม่จำเป็นต้องจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไป รูปแบบในการนำเสนอไม่ได้มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน แต่จะมีรูปแบบ ชนิด และลักษณะของข้อมูลที่เป็นต่อความต้องการของผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่ดีต้องเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องหรือมีการพยากรณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่จะเกิดขึ้นและมีความรวดเร็วและทันเวลาสำหรับการตัดสินใจ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2543)

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานีในด้านการวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของกิจการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามที่เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีประเภทของกิจการ สินทรัพย์ถาวรสุทธิตามบัญชี ระยะเวลาดำเนินกิจการ จำนวนพนักงานและจำนวนพนักงานบัญชีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีการศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีบัญชีบริหาร
2. เครื่องมือทางบัญชีบริหาร
3. ต้นทุนมาตรฐานและการควบคุม
4. ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจและการบริหาร
5. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและกิจการ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน
- 5) ประสบการณ์ทำงาน

1.2 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

- 1) ประเภทกิจการ
- 2) สินทรัพย์ถาวรตามบัญชี
- 3) ระยะเวลาดำเนินกิจการ
- 4) จำนวนพนักงาน
- 5) จำนวนพนักงานบัญชีในปัจจุบัน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร ในด้าน

- 2.1 การวางแผน
- 2.2 การสั่งการ
- 2.3 การควบคุม
- 2.4 การตัดสินใจ

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานีปี 2560 จำนวน 28,092 กิจการ โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 กิจการ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของกิจการ เป็นคำตอบแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามการใช้เครื่องมือทางบัญชีบริหาร วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 สอบถามแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อกับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี เข้าจัดเก็บและรอรับแบบสอบถามโดยตรงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 394 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา α - Coefficient

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้ t-test for independent samples

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้

วิธีการของเชฟเฟ

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของกิจการ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 65.23 และเพศชาย จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.77 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 30 – 50 ปี จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02 รองลงมาคืออายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.14 และอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.84 ส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.72 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 29.18 และน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 ส่วนใหญ่ตำแหน่งผู้จัดการ/สมุหบัญชี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.28 รองลงมาคือตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.92 หัวหน้าบัญชี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.37 และหัวหน้างานอื่น จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.43 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 44.16 รองลงมาคือ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.03 และน้อยกว่า 5 ปีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.81

1.2 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทซื้อขายสินค้า จำนวน 177 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 44.92 รองลงมาคือผลิตสินค้า จำนวน 115 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 29.19 และบริการ จำนวน 102 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 25.89 ส่วนใหญ่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิตามบัญชี ระหว่าง 50 - 100 ล้านบาท จำนวน 206 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 52.28 รองลงมาคือ น้อยกว่า 50 ล้านบาท จำนวน 100 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 25.38 และมากกว่า 10 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 88 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 22.34 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 203 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 51.52 รองลงมาคือ ระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 116 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 29.44 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 75 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 19.04 ส่วนใหญ่มีพนักงานทั้งหมดมากกว่า 50 คนขึ้นไป จำนวน 223 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 56.60 และน้อยกว่า 50 คน จำนวน 171 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 43.40 และส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานบัญชี ระหว่าง 5 - 10 คน จำนวน 217 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 55.08 รองลงมาคือมากกว่า 10 คนขึ้นไป จำนวน 114 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 28.93 และน้อยกว่า 5 คน จำนวน 63 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 15.99

1.3 การใช้เครื่องมือทางบัญชีบริหาร พบว่า เครื่องมือบัญชีบริหารที่กิจการใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นจำนวนมากที่สุด คือการวัดมูลค่าต้นทุนตามวิธีต้นทุนจริง จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 86.29 รองลงมาคือ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 85.03 การวิเคราะห์อัตราส่วนการวัดสภาพคล่อง จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 82.23 จุดสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุด จำนวน 311 คน คิดเป็น ร้อยละ 78.93 และระยะเวลาคืนทุน จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 74.37 ตามลำดับ

1.4 ความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร พบว่าโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) พิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ นำไปใช้ในการพยากรณ์ยอดขาย ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมาคือ นำมาใช้ในการวางแผนการผลิต ($\bar{X} = 4.60$) และนำไปใช้ในการจัดสรรทรัพยากร ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ

2) ด้านการสั่งการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่นำไปใช้ในการมอบหมายงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชียังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นข้อแรกคือ นำไปใช้ในการตอบข้อสงสัย ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ นำไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะจุด ($\bar{X} = 4.46$) และนำไปใช้แก้ปัญหาที่กระทบต่อลูกค้า ($\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ

3) ด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ นำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายในการประเมินผลดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือ นำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต ($\bar{X} = 4.17$) และนำไปใช้ในการประสานงานในองค์กรทำงานแนวทางเดียวกัน ($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

4) ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ นำไปใช้ในการเพื่อพิจารณากำหนดราคาขาย ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ นำไปใช้ประเมินผลการทำงานของแต่ละแผนกแยกกัน ($\bar{X} = 4.38$) และนำไปใช้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ

1.5 การเปรียบเทียบการใช้เครื่องมือบริหาร สรุปได้ดังนี้

1) เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2) อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3) ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการที่ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

4) ตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

5) ประสิทธิภาพการทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการสั่งการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสิทธิภาพทำงาน 10 ปีขึ้นไป เห็นความสำคัญมากกว่าผู้ที่มีประสิทธิภาพทำงานน้อยกว่า 5 ปี

6) ประเภทกิจการ พบว่า กิจการที่ประเภทกิจการแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

7) สิ้นทรัพย์ถาวรสุทธิตามบัญชี พบว่า กิจการมีสินทรัพย์ถาวรสุทธิตามบัญชี ณ สิ้นปี 2559 ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

8) ระยะเวลาดำเนินกิจการ พบว่า กิจการที่ระยะเวลาดำเนินกิจการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกิจการที่มีระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป เห็นความสำคัญมากกว่ากิจการที่ดำเนินธุรกิจน้อยกว่า 5 ปี

9) จำนวนพนักงาน พบว่า กิจการที่มีจำนวนพนักงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

10) จำนวนพนักงานบัญชี พบว่า กิจการที่มีจำนวนพนักงานบัญชีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัยการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก โดยด้านที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือด้านการสั่งการ รองลงมาคือด้านการตัดสินใจ และด้านการควบคุมตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเครื่องมือบัญชีบริหารสามารถเข้ามาช่วยในวางแผนการผลิต การประมาณการรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ รวมถึงใช้ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณูญชัย ชีระกนิษฐ์ (2552) ได้ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสารทูล บัวขาว (2549)

ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้การบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs พบว่า นักบัญชีธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการประยุกต์ใช้การบริหารโดยรวมและรายด้านคือด้านการควบคุม ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของปีรัตน์ วันทอง (2546) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของธุรกิจโรงแรมระดับมาตรฐานในภาคใต้ พบว่า การใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารกับธุรกิจโรงแรมในภาคใต้ ได้แก่ การคำนวณต้นทุน ธุรกิจโรงแรมนิยมใช้วิธีการคิดต้นทุนด้วยวิธีต้นทุนเต็มมากที่สุด ส่วนวิธีวัดมูลค่าต้นทุน นิยมใช้วิธีต้นทุนจริงมากที่สุด การวางแผนและควบคุม ธุรกิจโรงแรมนิยมใช้วิธีวางแผนและควบคุมโดยใช้งบประมาณระยะสั้น (แผนการดำเนินงานประจำปี) มากที่สุด ในด้านการตัดสินใจ ธุรกิจโรงแรมนิยมใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารในการตัดสินใจหลายวิธี

2. การเปรียบเทียบการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและตามข้อมูลทั่วไปของกิจการ พบว่า

2.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เพศ อายุ และตำแหน่งงานมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ส่วนระดับการศึกษา ระยะเวลาดำเนินกิจการ และประสบการณ์ทำงานมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและด้านการสั่งการแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อผู้ประกอบการได้ศึกษามากขึ้นทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เครื่องมือบัญชีบริหารมาใช้ในการบริหารงานมากขึ้นได้ และการมีประสบการณ์ทำงานมากขึ้นทำให้มีความเชี่ยวชาญและเห็นถึงประโยชน์ต่อการนำเครื่องมือบัญชีบริหารเข้ามาใช้ในการประกอบธุรกิจได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเคลือวัลย์ ช้างเผือก (2552) ได้ศึกษาการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตและภาคบริการในกรุงเทพมหานครพบว่าลักษณะกิจการในรูปแบบธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์การใช้เครื่องมือบัญชีบริหารแตกต่างกัน และยังพบว่าระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์การใช้เครื่องมือบัญชีบริหารแตกต่างกันยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมนูญชัย ธีระกอนิชฐ์ (2552) ได้ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบริหารที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่มีรูปแบบธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยรวมแตกต่างกัน และ ผู้ประกอบธุรกิจ SMEs ที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยรวมแตกต่างกัน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติกา อาละพล (2548) ได้ศึกษาการรู้จักและการใช้ข้อมูลบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าผู้ที่มีการศึกษาและมีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อประโยชน์จากการใช้ข้อมูลบัญชีแตกต่างกัน

2.2 กิจกรรมที่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิตามบัญชีและจำนวนพนักงานบัญชีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ส่วนกิจกรรมที่ประเภทกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ และจำนวนพนักงานทั้งหมดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร โดยรวมและด้านการวางแผนแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประกอบธุรกิจแต่ละกิจการมีการนำเครื่องมือบัญชีบริหารมาใช้ให้เหมาะสมในการดำเนินงานของธุรกิจ การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องใช้เครื่องมือบัญชีบริหารเข้ามาช่วยประกอบกับอาศัยประสบการณ์ดำเนินธุรกิจที่ผ่านมาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารทูล บัวขาว (2549) ได้ศึกษาการประยุกต์ ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทผลิตสินค้าในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักบัญชีธุรกิจ SME มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารต่างกัน และธุรกิจ SME ในประเภทภาคการผลิตที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นต่างจากผู้ที่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการน้อยกว่า 15 ปี และนักบัญชีธุรกิจ SME ที่มีจำนวนพนักงาน 51-100 คน มีความคิดเห็นการใช้บัญชีบริหารในด้านการตัดสินใจมากกว่านักบัญชีธุรกิจ SMEs ที่มีจำนวนพนักงานน้อยกว่า 50 คน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ควรให้ความสำคัญกับการใช้เครื่องมือบัญชีบริหาร ไปใช้ให้เหมาะสมกับกิจการ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจทั้งในระดับผู้ประกอบการ ผู้บริหารและพนักงาน เพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ
2. ผู้บริหารธุรกิจ SMEs นำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรให้มีความชัดเจน เพื่อให้้องค์การประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลการดำเนินงานของกิจการที่เปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนนำเครื่องมือบัญชีบริหารและหลังนำเครื่องมือบัญชีบริหารมาใช้
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้กิจการ SMEs ประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร
3. ควรศึกษาการใช้เครื่องมือบัญชีบริหารในภาคการบริการหรือภาคอื่น ๆ ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2543). พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543. กรุงเทพมหานคร : สวัสดิการกรมทะเบียนการค้า, กระทรวงพาณิชย์.
- กฤติกา อาละพล. (2548). การรู้จักและ การใช้ข้อมูลบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคการผลิต ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เคลือวัลย์ ช้างเผือก. (2552). การใช้เครื่องมือบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตและภาคบริการในกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ปิยะรัตน์ วันทอง. (2546). แนวปฏิบัติทางบัญชีบริหารของธุรกิจโรงแรมระดับมาตรฐาน ในภาคใต้. การศึกษาค้นคว้าอิสระสาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- มนูญชัย ธีระอกนิษฐ์. (2552). ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สารทูล บัวขาว. (2549). การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทผลิตสินค้าในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.